

Kunst op het Plein

Onderdeel van 'Een Kunstig Geheel'

lessenreeksen over Kunst in de Openbare Ruimte in de gemeente Raalte

Groep 3 & 4

Colofon

In opdracht van:
HOFtheater Raalte (www.hoftheater.nl)

Gemeente Raalte (www.raalte.nl)

Deze lessenreeks is ontworpen door:
Karin Köster (www.inderweer.nl)

Vormgeving:
Femke Wijma - The Creativ Company (www.femkewijma.nl)

Inhoud

Inhoud	3
Algemene handleiding voor leerkrachten	4
Kunst op het Plein (groep 3, 4)	6
Les 1 Introductie	7
Les 2 Aan het werk	9
Les 3 Reflectie	10
Achtergrondinformatie bij kunstwerken in eigen dorp	12
Bijlagen:	
Foto's van kunstwerken in de gemeente Raalte en kunstwerken van afval	
Liedje 'Een levend schilderij'	

Algemene handleiding voor leerkrachten

Een Kunstig Geheel

Deze lessenreeks maakt deel uit van een Kunstig Geheel, vier lessenreeksen met als hoofdthema: Kunst in de Openbare Ruimte. De volgende lessenreeksen zijn uitgewerkt:

- Een lessenreeks voor groep 1,2
Kunst in de Klas
Werken in het platte vlak
- Een lessenreeks voor groep 3,4
Kunst op het Plein
Werken in 3 dimensionaal
- Een lessenreeks voor groep 5,6
Kunst in de Straat
Street Art
- Een lessenreeks voor groep 7,8

De kunstfietsroute
Bezichtigen kunst in gemeente Raalte

De lessenreeksen werden speciaal ontwikkeld voor de basisscholen in de gemeente Raalte.

Opbouw lessenreeksen

De lessenreeksen zijn allen eender opgebouwd:

Les 1: Introductie en activeren van voor kennis.

Tevens voorbereiding van les 2

Les 2: Aan het werk, waarin een creatieve activiteit of een Kunstfietsroute wordt uit gevoerd/ondernomen

Les 3: Evaluatie, waarin het beeldbeschouwen centraal staat.

Uitgaan van de Vaardigheden van betekenisgeving

Een Kunstig Geheel is uitgegaan van de Vaardigheden van betekenisgeving zoals van Heusden, Rass en Tans die hebben omschreven:

Waarnemen:

Geuren, smaken, geluiden, beelden, lokaliseren, observeren, ontdekken, opmerken, herinneren

Verbeelden:

Doen alsof, inschatten, verzinnen, voorstellen, voorspellen, maken, fantaseren, manipuleren, construeren, ontwerpen

Conceptualiseren:

vertellen, classificeren, labelen, rechtvaardigen, debatteren, becommentariëren, oordelen, benoemen, interpreteren, formu-

lieren, bloggen, twitteren

Analyseren:

verbanden leggen, patronen zoeken, verklaren, testen, onderzoeken, logisch denken, concluderen, ontleden, hypothesen opstellen, integreren, evalueren

Een interactief beeldbeschouwingsgesprek voeren

Een beeldbeschouwingsgesprek kan een onderwijsleergesprek zijn, waarbij de leerkracht sturend is en veel gerichte vragen stelt. Een beeldbeschouwingsgesprek kan ook gericht zijn op discussie, waarin de rol van de leerkracht meer die van de gespreksleider is. Afhankelijk van het doel dat je met het gesprek voor ogen hebt wordt een bepaald type gesprek gekozen. Specifieke aandachtspunten tijdens een gesprek:

- Nieuwsgierigheid wekken
Een prikkelende vraag, een verhaal, een kunstwerk op zich
- Wat is je eerste indruk?
Wie wil er iets over vertellen/ is er iets dat je opvalt?
- Wat zie je precies?
Wat voor een soort kunstwerk en waar zie

- je dat aan?
 Wat stelt het voor?
 Hoe is het gemaakt?
 Met welke materialen en technieken?
 Wat valt op aan de beeldaspecten (kleur, vorm, lijn, ruimte, textuur en compositie)?
- Wat betekent het volgens jou?
 Wat roept het werk bij jou op (gevoelens, gedachten, fantasieën)?
 Wat zou de maker met dit werk willen vertellen?
 Welke functie heeft het?
 Voor wie is het bedoeld?
 In welke tijd/op welke plaats is het gemaakt?
 - Hoe weet je dit?
 Pendelen tussen wat je ziet en hoe je dat interpreteert
 - Wat vind je ervan?
 Wat vind je van dit kunstwerk?
 Wat maakt dat je dit vindt?
- Bron: In gesprek met het beeld en met elkaar, I. Roozen, SLO, Enschede

Omschrijving van de Openbare Ruimte (Wikipedia)

Openbare ruimte of publieke ruimte is de ruimte die voor iedereen toegankelijk is. Het is een fysieke plaats waar een groot deel van het publieke leven zich afspeelt. De meeste openbare ruimtes bevinden zich in de open lucht, maar ook vrij toegankelijke overheidsgebouwen en publieke instellingen kunnen tot de openbare ruimte worden gerekend. Openbare ruimte kan

als volgt gedefinieerd worden: Openbare ruimte is de gemeenschappelijke fysieke ruimte die leden van een samenleving hebben, inclusief de daarop betrekking hebbende mentale en sociale ruimte

De Kunstwacht

Wil je meer informatie over beelden in de openbare ruimten in de gemeente Raalte? Kijk dan eens op de Kunstwacht. www.raalte.kunstwacht.nl Hier vind je een overzicht van kunstwerken met foto's en informatie over ieder kunstwerk.

Waarom Kunst en Cultuur onderwijs?

Onderwijs in kunst, cultuur en erfgoed levert een waardevolle bijdrage aan de algemene en persoonlijke vorming. Leerlingen verwerven kennis, houding en vaardigheden van muziek, dans, drama, beeldende kunst, literatuur en cultureel erfgoed. Ze leren kunst te maken en mee te maken: te verbeelden en te beleven. Ze leren op eigen werk en op werk van kunstenaars te reflecteren. Daardoor leren leerlingen zich kritisch te verhouden tot cultuuruitingen, deze te interpreteren en te plaatsen in een breder perspectief. Voor leerlingen die verder willen en verder kunnen is onderwijs in kunst en cultuur ook een voorbereiding op verwante vervolgopleidingen.

Kunst op het Plein (groep 3, 4)

Projectbeschrijving

Tijdens de lessenreeks Kunst op het Plein gaan de leerlingen aan de slag met het thema Kunst in de Openbare Ruimte en maken Kunst op het Plein. Ze onderzoeken de mogelijkheid om van afval kunst te maken, maken kennis met de kunst in het eigen dorp, en leren naar een kunstwerk te kijken en er een positieve mening over te vormen.

Aansluiting op SLO doelstellingen

De lessenreeks sluit aan op twee Kerndoelen Kunstzinnige Oriëntatie:

- kleurnuances en kleurcontrasten
- gevoelswaarde van kleuren (vrolijke, sombere, koele, warme)
- vormsoorten (rond, vierkant, driehoek, bol, enz.)
- vormkenmerken (spits, hoekig, lang, dun, groot, klein, enz.)
- vormsoorten (kubus, cilinder, piramide, kegel, enz.)
- lichaamsvormen van mensen en dieren ruimtelijk weergegeven
- ruimtelijk construeren (werken met kosteloos materiaal)
- constructie- en verbindingstechnieken met papier en kosteloos materiaal (lijmen met gebruik van plakranden, inknippen en inschuiven, splitpennen en tape gebruiken).

Kerndoel 54

De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Waarbij voor groep 3,4 de volgende onderwerpen en beel-aspecten aan de orde komen (TULE):

- betekenisvolle onderwerpen voor beeldende werkstukken uit de directe belevings sfeer van de leerlingen. Bijvoorbeeld: mensen, dieren, figuren uit verhalen, thuis, de natuur, feest, seizoenen, kleding, speelgoed, gebouwen, voertuigen, eten, gebruiksvoorwerpen, maskers
- ook wordt aandacht besteed aan: het verbeelden van de gerichte waarneming, symbolen en logo's, decoraties en versieren van details
- ruimtelijk bouwen (voor, achter, in, tussen, onder, boven, op, enz.)

Kerndoel 55

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Waarbij voor groep 3,4 binnen deze lessenreeks centraal staat (TULE):

- kijken/luisteren naar en praten over eigen werk en dat van hun groepsgenoten met aandacht voor verschillen in ontwerp, vormgeving en presentatie

Les 1 – Introductie

Tijdens de introductie les maken de leerlingen kennis met kunst in het eigen dorp, wordt er betekenis aan deze kunst gegeven en maken de leerlingen een plan voor het maken van een eigen kunstwerk van afval.

Vorbereiding:

- Zoek in de bijlage de kunstwerken uit het dorp van de school en zet die klaar op het digibord.
- Lees de achtergrond informatie bij het kunstwerk uit het dorp dat centraal komt te staan tijdens deze les.
- Zorg dat de foto's over kunst van Afval klaar staan en op het digibord kunnen worden geprojecteerd.
- Neem eventueel alvast een tasje afval mee om een kunstwerk van te gaan maken. Dit kan als voorbeeld dienen.
- Zet de stoelen evt. klaar voor een kringgesprek, maar zo dat alle leerlingen het digibord kunnen zien.

Benodigde materialen:

- Digibord
- Digitale foto van kunstwerk in het dorp (bijgesloten bij deze lessenreeks)
- Digitale foto's van kunstwerk van afval (bijgesloten bij deze lessenreeks)
- Tas vol met afval dat gebruikt kan worden om een kunstwerk te maken.

Lesactiviteiten:

Maak een keuze uit de volgende lesactiviteiten, afhankelijk van de tijd die er is.

Maak een keuze uit de volgende lesactiviteiten, afhankelijk van de tijd die er is.

- Bekijk de foto's van de kunst in het dorp waar de school staat (zie bijlage). Geen digibord? Maak dan een print van de foto's op A4 formaat.
Voer een kringgesprek n.a.v. de kunstwerken uit het dorp met zoveel mogelijk open vragen. Vragen kunnen o.a. zijn:
 - Waar staat dit kunstwerk? (zie achtergrond informatie blz. 9)
 - Wat stelt dit kunstwerk voor? (zie achtergrond informatie blz.9)
 - Waarom zou dit kunstwerk hier neergezet zijn? (zie achtergrondinformatie blz. 9)
 - Vind je het mooi dat dit kunstwerk op die plaats staat?
 - Waarom zetten we eigenlijk kunst neer in een dorp?
 - Wat vind je van dit kunstwerk?
 - Ken je nog andere kunstwerken in ons dorp?
- Laat leerlingen zelf vragen bedenken bij een ander plaatje van een kunstwerk uit het dorp. Laat ze bijvoorbeeld in tweetallen elkaar bevragen. Wat was een

hele leuke verrassende vraag die voorbij is gekomen?

- Leg de nadruk bij het kringgesprek over het gevoel dat een kunstwerk bij je kan oproepen. Mensen vinden iets mooi, of juist helemaal niet, worden door een kunstwerk ergens aan herinnerd, gaan er zelf iets bij bedenken, of vinden het heel knap gemaakt en worden er vrolijk van. Kunst kan passen in de omgeving waar het staat, of misschien wel helemaal niet en dat roept ook een gevoel op. Kunst heeft altijd met gevoel te maken. Laat leerlingen hun gevoel bij een kunstwerk onder woorden brengen.
- *Vorbereiding les 2:*
Kunst hoeft niet veel te kosten. Je kan prachtige kunstwerken maken van kosteloos materiaal, zoals afval. Laat een voorbeeld zien op het digibord. Benoem het afval wat er voor het maken van dit kunstwerk is gebruikt. (tandenborstels, pennen, schep, dopjes, touw, zwemflipper, en nog veel meer)
Vragen die je bij het kunstwerk van afval zou kunnen stellen:
 - Wat stelt dit kunstwerk voor?
 - Waar zou je dit kunstwerk neerzetten?
 - Welke kleuren komen in het kunstwerk voor?
 - Vind je het een leuk kunstwerk om naar

te kijken? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

• *Vorbereiding les 2:*

In les 2 gaan de leerlingen zelf een kunstwerk maken van afval voor op het plein. Het thema van het kunstwerk kan vrij gekozen worden, maar er kan ook een thema gegeven worden, zoals dieren, voertuigen, figuren uit verhalen, etc. Zie hiervoor ook SLO doelstelling 54. Vraag de leerlingen afvalmaterialen mee te nemen die gebruikt mogen worden bij het maken van een kunstwerk tijdens les 2.

Extra opties:

- Vergroten woordenschat:
Maak een woordveld over kunst: kunstenaar, kunstwerk, beeld, beeldhouwwerk, materiaal, vorm, afval, klei, steen, hout, verf, kwast, plastic, penseel, sokkel, palet, sculptuur, mozaïek, museum, etc.
- Tegenstellingen oefenen, zoals bijv.:
De zaal in het museum is niet vol maar
De lijst is niet klein maar
De rondleiding gaat niet snel maar
De man op het portret is niet oud maar

De handtekening staat niet links maar
In het museum is het niet koud maar
Het beeld is niet licht maar

- Leer de leerlingen het liedje: 'Dag beelden in de beeldentuin' aan (bijgesloten bij deze lessenreeks)

Les 2 – Aan het werk

Tijdens de les 'Aan het werk' werken de leerlingen hun plan uit tot een kunstwerk, leren ze diverse manieren om iets te bevestigen en vorm te geven en ontwikkelen ze hun eigen creativiteit.

Vorbereiding:

- Zorg voor een grote tas vol extra afval dat gebruikt kan worden door de leerlingen. Denk hierbij aan verschillende vormen en materialen
- Wanneer de lesactiviteit met de gehele groep tegelijkertijd wordt uitgevoerd is het wellicht handig een paar extra handen in de klas te hebben.
- Zorg voor voldoende plakmateriaal, extra papier, kleurpotloden/stiften, touw, elastiekjes, etc.
- Zorg eventueel voor een paar stukken oase (voor bloemschikken). Dit materiaal is handig om voorwerpen in te steken.

Benodigdheden:

- Extra afval dat door de leerlingen gebruikt kan worden
- Plakmaterialen en materialen om de kunstwerken te verfraaien
- Oase (om als basis te gebruiken voor sommige kunstwerken)

Lesactiviteiten:

Wanneer de les niet in één les afgerond kan worden kunnen er ook twee lessen aan de les 'Aan het Werk' besteed worden.

- Bespreek met de leerlingen dat ieder kunstwerk bepaalde vormen en kleuren heeft. Stel de leerlingen de volgende vragen:
 - Wat voor een kunstwerk ga je maken?
 - Welke vormen komen daar in voor?
 - Welke kleuren komen daar in voor?
 - Welk materiaal heb je en wat kan je waarvoor gebruiken?
 - Heb je nog ander afval nodig om je kunstwerk af te maken?
- Laat de leerlingen het materiaal wat ze nodig hebben op hun tafel klaarleggen. Bekijk samen hoe het afval aan elkaar bevestigd kan worden. Laat zien dat plastic en ijzer moeilijke materialen zijn om vast te maken.
- Wanneer de leerlingen het kunstwerk in elkaar hebben gezet wordt het tijd voor het aanbrengen van verfraaiingen. Gebruik hiervoor potlood, stiften, extra oogjes, veertjes, papier, etc.
- Vertel de leerlingen dat een kunstwerk altijd een titel heeft. Wat is de titel die de

leerling aan zijn/haar kunstwerk zou willen meegeven.

- Indien niet alle leerlingen het kunstwerk in één les hebben kunnen maken kan een tweede les ingepland worden.

Les 3 – Reflectie

Tijdens deze les leren leerlingen een mening te vormen over een kunstwerk, benoemen zij kleuren/kleurnuances en vormen en worden zich bewust dat er met afval nog veel gedaan kan worden. Daarnaast worden zij aangespoord anderen te laten genieten van hun kunstwerk, net als een 'echte kunstenaar'. Tenslotte ervaren de leerlingen dat mooi of niet mooi vinden van kunst allemaal mag, iedereen mag er het zijne van vinden.

Voorbereiding:

- Maak van alle kunstwerken een digitale foto en zet de foto's klaar op het digibord. Ook kunt u de leerlingen zelf een digitale foto laten maken van hun kunstwerk.
- Zet de stoelen klaar voor een kringgesprek, maar zo dat alle leerlingen het digibord kunnen zien.
- Laat de leerlingen met hun kunstwerk in de kring plaatsnemen.

Benodigheden:

- Digitale foto's van de kunstwerken van de leerlingen.
- Digitale foto van een kunstwerk in het dorp

Lesactiviteiten:

Wanneer de groep groot is, kan er voor worden gekozen deze lesactiviteit in twee gedeeltes aan te bieden.

- Laat de leerlingen één voor één iets vertellen over hun kunstwerk. Vragen die daarbij aan de orde kunnen komen zijn o.a.:
 - Wat is de titel van het kunstwerk?
 - Waar zou je het graag in het dorp willen neerzetten/waar past het?
 - Welke vormen komen er terug in het kunstwerk?
 - Welke kleuren/kleurnuances komen terug in het kunstwerk?
 - Ruimtelijk bouwen: wat zie je voor het kunstwerk? Achter, in, tussen, onder, boven, op?
 - Wat vinden jullie heel mooi aan dit kunstwerk?

Zie ook de Algemene handleiding voor leerkrachten: beeldbeschouwingsgesprek

- Laat de foto's zien van de kunstwerken en vraag de leerlingen van welke kunstenaar het kunstwerk is en welke titel het kunstwerk heeft.
- Bespreek met de leerlingen wat afval is. Moeten we alles zomaar weggooien of

kan je er ook nog iets anders mee doen?
Waar gooi je afval weg? Vertel de leerlingen over kunstenaars die alleen maar kunstwerken maken van afval dat aanspoelt op het strand. Hoe vinden de leerlingen het dat er zoveel aanspoelt op het strand?

- Van kunst moeten zoveel mogelijk mensen genieten. Daarom wordt kunst vaak in een dorp of een stad geplaatst waar zoveel mogelijk mensen het kunnen zien. Stimuleer de leerlingen om hun kunstwerk aan veel mensen te laten zien door het bijvoorbeeld in de voortuin te zetten of op een balkon. Ook kunnen de kunstwerken tentoongesteld worden in de tuin van de school.
- Sluit de les af met een herhaling over kunst in het dorp:
 - Waarom plaatsen we een kunstwerk in een dorp?
 - Noem nog eens een kunstwerk uit het dorp.
 - Als jij een beroemde kunstenaar zou zijn, wat voor een kunstwerk zou jij dan maken voor ons dorp of voor op het plein?

Achtergrondinformatie bij Kunstwerken in eigen dorp

't Gonst – Nieuw Heeten

Kunstenaar: Saske van der Eerden
Straatnaam: Ambachtstraat, Hoek Zwarteweg, Nieuw Heeten
Materiaal: Aluminium, Baksteen, Polyester
Jaar van plaatsing: 2006
Omschrijving: 't Gonst symboliseert een doorsnee van de bevolking van het dorp Nieuw Heeten. Het ontwerp bestaat uit 6 mensenhoofden en een hondenkop geplaatst op sokkels. Tussen alle hoofden vindt interactie plaats, wat levendigheid, bedrijvigheid en saamhorigheid van het dorp symboliseert.

Corona – Marienheem

Kunstenaar: Annabel Schrijver
Straatnaam: Krusestraat, Hoek Wissinkweg, Mariënheem
Materiaal: Brons, RVS
Jaar van plaatsing: 1996
Omschrijving: Tekst op het kunstwerk: Mariënheem dorp en buurtschappen, gescheiden door rijksweg en spoorlijn, samengebonden door de midzomerzon. Aangeboden door Plaatselijk Belang en de Stichting Midzomerfeesten. Ter ere van 12,5 jaar midzomerfeesten in 1996. Uitgevoerd door vele vrijwilligers.

De Haan – Raalte

Kunstenaar: Eric Claus
Straatnaam: Stationsstraat, Varkensmarkt, Raalte
Materiaal: Baksteen, Brons, Graniet
Jaar van plaatsing: 1980
Omschrijving: De bronzen haan op de Varkensmarkt is gemaakt door Eric Claus. Het is een 1.40 m. hoog beeld dat op een sokkel is geplaatst. De haan stond eerst in de beeldentuin van het Nijenhuis. Het is in 1980 aangekocht door de gemeente Raalte omdat men vond dat een dergelijk beeld paste bij het karakter van Raalte. Hoewel de link met 'Stoppelhaene' natuurlijk voor de hand ligt moet het beeld ook gezien worden als een symbool van waakzaamheid. De haan is op 30 november 1980 onthuld door de inmiddels overleden Dr. Hannema, grondlegger van de kunstcollectie op kasteel het Nijenhuis. Eric Claus, de kunstenaar, heeft hoogstwaarschijnlijk niet het Raalter oogstfeest in gedachten gehad toen hij de haan maakte.

Achtergrondinformatie bij Kunstwerken in eigen dorp

De Klavers – Heino

Kunstenaar:	Alice Helenklaken
Straatnaam:	Zwolsestraat, Heino
Materiaal:	Staal
Jaar van plaatsing:	2009
Omschrijving:	Het kunstwerk bestaat uit drie koperkleurige klavers. De klaver is een verwijzing naar het gemeentewapen van de voormalige gemeente Heino en staat symbool voor de goede weidegronden waarop Heino is ontstaan. Maar ook de medicinale werking en de legende van het klavertje vier spelen een rol.

Tijl Uilenspiegel – Lierderholthuis

Kunstenaar:	Frank Stoopman
Straatnaam:	Kerkslagen, Lierderholthuis
Materiaal:	Brons
Jaar van plaatsing:	2001
Omschrijving:	Uilenspiegel zou eens in Lierderholthuis zijn geweest. Op een warme dag in augustus liep hij eens door Salland. Tijl zou bij Lierderholthuis onder een brug hebben geslapen en op de plek tot zijn nek in het water hebben gestaan, waar hij wilde schuilen toen het regende. 'Domme boeren, waarom gaan jullie niet als ik schuilen onder de brugge.' In Lierderholthuis stond eens de Uilenspiegelbrug over de Oude Wetering. Dit verhaal duikt voor het eerst op in 1922 en daarna in enkele sagenboeken. In het gehucht staat op het dorpsplein een sculptuur van Tijl Uilenspiegel uit 2003, gemaakt door kunstenaar Frank Stoopman. Tijl staat bij een half rond bankje, dat aan één kant poten mist. Hij moet het daarom vasthouden, wat tot gevolg heeft dat hij er niet in slaagt om zijn zotten- of narrenkap te pakken, die iets verderop ligt. Uilenspiegel wil hulp van de bezoeker aan het dorp en wijst naar zijn narrenkap. Een oud lijkend opschrift op het bankje, dat is bedacht door de kunstenaar, wijst er op dat de omstander zich wel twee keer moet bedenken voor hij de kap, met lange punten en belletjes, aan Uilenspiegel zal geven: 'Ghy moet vooraf wel bedencken, Indien ghy Thyl den sottenkap wil schencken, En dat is bij hem altijd het geval, Hij ook de wereld op sijn kop setten sal.'

Achtergrondinformatie bij Kunstwerken in eigen dorp

Wave - Broekland

Kunstenaar: Linda Verkaaik
Straatnaam: Bouwhuisplein, Broekland
Materiaal: IJzer
Jaar van plaatsing: 2008
Omschrijving: In de sokkel zijn teksten geplaatst die betrekking hebben op de geschiedenis van Broekland.
Het beeld staat symbool voor het leven en heeft twee kanten (de dag en nachtzijde). Aan de dagzijde wordt het ijzer geaccentueerd door gekleurde mozaïek in de armen van de figuren. De nachtzijde is eenvoudiger uitgewerkt.
Het weer zal het ijzer van kunstwerk verkleuren, dit geeft een natuurlijk effect.

Zonder titel - Heeten

Kunstenaar: Alex Vermeulen
Straatnaam: Rotonde nabij IJsselgouwe, Heeten
Materiaal: Polyester, Staal
Jaar van plaatsing: 2010
Omschrijving: Het kunstwerk bestaat uit twee spiralen die een in elkaar draaiende beweging maken met daarop twee figuren die met elkaar communiceren. Het is een symbool voor menselijke ontmoeting. Als je om de rotonde rijdt gaat de spiraal draaien, het ziet er vanuit elk oogpunt anders uit. Het is een landmark dat de inwoners, bezoekers en passanten van Heeten welkom heet. De spiraalvorm komt ook veel voor in de natuur, denk aan wervelstormen, stormen en vingerafdrukken.

Trekvogel - Laag Zuthem

Kunstenaar: Onbekend
Straatnaam: Kolkweg, Laag Zuthem
Materiaal: Brons, RVS
Jaar van plaatsing: 1970
Omschrijving: De Trekvogel is een beeld dat verwijst naar de vele trekvogels die in het voorjaar en najaar voorbij trekken. Het beeld heeft de vorm van een gans, één van de vogels die het meeste langs trekt.

Achtergrondinformatie bij Kunstwerken in eigen dorp

Kleurige stoeptegels - Luttenberg

Kunstenaar:	Leerlingen uit Luttenberg
Straatnaam:	Hele dorp Luttenberg
Materiaal:	Beton
Jaar van plaatsing:	2018
Omschrijving:	In Luttenberg werden in 2018 tweehonderd stoeptegels geplaatst met kleurige kindertekeningen erop. De tegels zijn een blijvend kunstwerk en zijn gelegd ter ere van de Kunstroute die in september 2018 in Luttenberg werd georganiseerd.

Kunst op het Plein

'Een Kunstig Geheel' is een lessenreeks over
Kunst in de Openbare Ruimte in de gemeente Raalte

De lessenreeks is als volgt opgebouwd:

Groep 1 & 2 'Kunst in de klas'

Groep 5 & 6 'Kunst in de straat'

Groep 3 & 4 'Kunst op het plein'

Groep 7 & 8 'De Kunstfietsroute'